ZDROWIE I ŻYCIE

DZIENNIK URZĘDOWY IZBY ZDROWIA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Numer 43 (60). Rocznik II. Kraków, 26. 10. 1941 r.

Redaktor: Dr med. Werner Kroll, Kraków, Krupnicza 11a, tel. 10524. — Wydawnictwo: Gesundheitskammer, Kraków, Krupnicza 11a, tel. 10524. — Odpowiedzialny za dział ogłoszeń: W. von Würzen, Kraków, Krupnicza 11a. — Rachunek bankowy: Gesundheitskammer — w Creditanstalt-Bankverein, Kraków, Adolf Hitlerplatz, róg Szewskiej. — Pocztowe konto czekowe: Warszawa 73. — Adres telegraficzny: Gesundheitskammer, Kraków. — Prenumerata Zł. 3.— miesięcznie. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. — Czasopismo ukazuje się co tydzień.

Artykuły dla części redakcyjnej nadsyłać wyłącznie pod adresem: Redakcja „Zdrowie i Życie, Kraków, Krupnicza 11a, lub do Oddziału Warszawskiego, Warszawa, Koszykowa 37 (Okręgowa Izba Zdrowia). Rękopisy nadsyłać można bądź to w języku polskim, bądź to niemieckim. — Korespondencję w sprawie ogłoszeń, zwłaszcza ogłoszeń pod szyfrą, kierować wyłącznie: Wydawnictwo Gesundheitskammer, Kraków, Krupnicza 11a.

Nie zamówione rękopisy zwraca się tylko w wypadku dołączenia opłaty pocztowej w odpowiedniej wysokości.

TREŚĆ:

Str.
Dr. Werner KROLL, Kraków: Zaopatrzenie w leki 285
Obwieszczenia i rozporządzenia dot. całokształtu Izby Zdrowia 288

Zaopatrzenie w leki

Napisał Dr. Werner Kroll, stały zastępca Kierownika Izby Zdrowia w Generalnym Gubernatorstwie Kraków.

Już w numerze 5 niniejszego czasopisma w artykule p. t. „Lekarz a gospodarowanie surowcami“ wskazałem na szczególne zadania, jakie musi wypełnić lekarz w swym zakresie pracy, aby przy wojennym zmniejszeniu się zapasów określonych surowców troszczyć się o należyte gospodarowanie istniejącymi zapasami. Z natury rzeczy przez czas trwania wojny będzie coraz to trudniejsze także i pozyskanie dla Generalnego Gubernatorstwa większych ilości surowców do wyrobu leków. Odpowiednio do tego przydział do poszczególnych aptek nie może być tak wielki, jak spożycie, o ile ono w receptach zapisywanych przez lekarzy nie uwzględnia w sposób jak najbardziej wyraźny stosunków obecnych.

Zdaję sobie całkowicie jasno sprawę z trudności, na które napotyka każda próba ujęcia schematycznego działalności lekarskiej. Ale w istniejącym obecnie położeniu nie da się uniknąć gospodarki przymusowej w dziedzinie wydawania leków. Niezawodnie istnieje duży odsetek lekarzy, którzy uczciwie starają się przy zapisywaniu lekarstw uwzględniać ogólne zmniejszenie się zapasów leków. Ale istnieje niebezpieczeństwo, że ludność, względnie chorzy nie uznają i nie ocenią należycie tej dobrej woli takich lekarzy, a w swym samolubstwie, tak często charakterystycznym dla chorych, odwrócą się od takich sumiennych lekarzy i będą korzystać z pomocy tych innych lekarzy, którzy okazują się bardziej powolni życzeniom chorych i zapisują swe recepty bez wymaganej wstrzemięźliwości. Przez to gospodarcze położenie właśnie tych najbardziej sumiennych lekarzy ulegnie zagrożeniu na rzecz polipragmatyków, którzy poprzez wszystkie czasy zwykli się cieszyć szczególnymi względami ludności. Tak więc wydane przeze mnie zarządzenie o zaopatrzeniu w leki bynajmniej nie dotyczy lekarzy zapisujących recepty w sposób sumienny, lecz chce wcisnąć w wymagane ramy tylko tych lekarzy, którzy nie są tak świadomi swych obowiązków w tym względzie. Równocześnie przez to rozporządzenie usztywni się kręgosłup lekarzy o mniej silnym charakterze celem odrzucania niezmiernych i nieuzasadnionych życzeń pewnej części chorych. Zarządzenie to nie zawiera żadnej surowości, lecz tylko wymusza rzeczową oszczędność. Ponadto też służy ono właśnie do ominięcia najskrajniejszej surowości, która by musiała powstać wówczas, gdyby pewnego dnia wskutek wadliwego rozdziału miało zupełnie zabraknąć pewnych leków. Oczywistym obowiązkiem lekarzy jest współdziałanie w tym, aby leki istotne, ale istniejące tylko w ograniczonych ilościach, stosować dla pomagania chorym tak ostrożnie, aby przez dłuższy czas były one zawsze dostępne w tych wszystkich przypadkach, gdzie w interesie chorego nie można wyrzec się tych określonych leków.

Bardzo dawne doświadczenie, które zawsze można ponowić w pokojach chorych, uczy, że po minionej chorobie pozostają półpełne flaszeczki z lekarstwami, półpełne pudełka pigułek itd. których zawartość nie jest już więcej potrzebna dla leczenia chorego, lecz tylko ulega zniszczeniu. Aczkolwiek musi się przyznać, że obliczenie z góry zużycia lekarstw zgodne na włos w praktyce możliwe jest tylko w najrzadszych przypadkach, to jednak to codzienne doświadczenie pokazuje, że w rzeczywistości cel leczenia osiąga się w większości przypadków chorobowych naprawdę mniejszymi ilościami środków leczniczych, niż je przepisał lekarz. Wydane przeze mnie zarządzenie winno więc służyć do tego, aby w miarę możności takie pozostałości nie występowały więcej i nie ulegały zniszczeniu, lecz aby mogły pozostać w aptekach dla bardziej rozsądnego celu.

Przy kroplach do oczu na ogół w zupełności wystarcza ilość od 5—10 g. Właśnie w tej dziedzinie ciągle przeżywa się to, że nawet z tych ilości duże resztki pozostają niezużyte i marnują się. Przy kroplach niemieszanych dla użytku wewnętrznego w większości przypadków wystarcza całkowicie 10 g, przy kroplach mieszanych również 15 g jest ilością najwyższą, którą tylko w jak najrzadszych przypadkach zwykło się rzeczywiście przekraczać w zużyciu. W większości przypadków lekarz może z góry przewidzieć, że wystarczy mu mniej, aniżeli najwyższa ilość graniczna dopuszczalna stosownie do tego zarządzenia. Wówczas winien on, rzecz oczywista, według prawideł sztuki zapisać tylko mniejszą ilość.

Przy miksturach, naparach, wywarach i maceracjach pozostaje dopuszczalna zwykła ilość aż do 200 g. Proszki podzielone na dozy winno się zapisywać tylko w ilości do 6 sztuk, co na ogół zupełnie wystarcza, albowiem przy tym chodzi przeważnie o zwalczanie stanów chorobowych ostrych przy pomocy środków działających względnie silnie. Przy czopkach i gałkach *(globuli)* należy z tych samych powodów uważać zapisywanie 6 sztuk za ostateczną granicę, którą trzeba będzie przekraczać tylko w jak najbardziej wyjątkowych przypadkach. Przy zapisywaniu czopków winno się okazywać zupełnie szczególną wstrzemięźliwość, gdyż potrzebne do tego masło kakaowe jest szczególnie trudno nabyć.

Ponieważ pręciki *(styli)* zwykło się stosować z powodzeniem przy długotrwałych stanach chorobowych, postanowiłem ustalić tu granicę najwyższą aż do 30 sztuk. Ale także i tu, zależnie od istniejącego przypadku chorobowego, winno się usiłować ograniczyć do zapisania mniejszej ilości, która jest koniecznie niezbędna dla uzyskania wyniku leczniczego. Przy zapisywaniu pigułek zapewne w większości przypadków można będzie ograniczyć się do najwyższej ilości 20 sztuk, która jest całkowicie w użyciu. Z herbat ziołowych tylko w najrzadszych przypadkach potrzeba będzie więcej niż 100 g. Tak samo będące w użyciu zapisywanie maści w ilości 30 g jest w większości przypadków zupełnie wystarczające. Szczególnie wstrzemięźliwość przy zapisywaniu maści jest całkiem niezbędna, albowiem wszystkie tłuszcze, jako podstawy maści, stanowią w ramach gospodarki wojennej surowiec, z którym musi się obchodzić w sposób szczególnie oszczędny.

Na podstawie wydanego przeze mnie zarządzenia można zapisywać lekarstwa na zwykłe recepty tylko do tych wymienionych granic górnych. Jeżeli któryś lekarz jest przekonany, że wedle przypadku chorobowego, będącego w jego leczeniu, te ilości nie mogą mu wystarczyć, oraz że postępuje bardziej gospodarnie, jeżeli zamiast powtórnego zapisania tych samych ilości zapisuje większą ilość w wysokości, jaka wydaje się potrzebna dla zwalczenia tego szczególnego przypadku, to może to swobodnie uczynić. Zresztą musi on w takim przypadku podać na recepcie krótkie uzasadnienie zapisania większych ilości. Zapisanie większych ilości jest usprawiedliwione i dlatego wskazane:

1) przy cierpieniu przewlekłym. Tak więc, jeżeli n. p. dla zwalczania chronicznej obstypacji zapisze się 60 pigułek, czy więcej, recepta musi zawierać jako uzasadnienie dodatek: „cierpienie chroniczne". Ale każdy lekarz powinien bardzo troskliwie rozważyć, czy zapisywanie obfitych ilości leków przy cierpieniu chronicznym jest rzeczywiście właściwe, oraz czy lekarz, jako godny reprezentant sztuki lecznicze, nie odda lepszej usługi swemu choremu i gospodarce lekami w Generalnym Gubernatorstwie przez to, że zamiast świadczącego o tępocie umysłowej trwałego zapisywania zawsze tego samego środka zrezygnuje w ogóle z podawania leków, a raczej udzieli choremu celowych rad, które ze zmianą przyzwyczajeń życiowych, diety itd. osiągają często właśnie w takich przypadkach o wiele lepszy wynik leczniczy.

Obecnie nie jest czas po temu, aby sumienny lekarz mógł pogodzić ze swym sumieniem zapisywanie lekarstw tylko po to, *uta aliquid fiat*. Ten sposób zapisywania był zawsze tylko stwierdzeniem bankructwa sztuki lekarskiej. Dzisiaj ponadto jest to sabotowanie wojennego zabezpieczenia w zaopatrywaniu lekami. Inaczej przedstawia się sprawa przy leczeniu rozległych schorzeń skóry. Nie tu jest miejsce na spory o to, czy choroby skórne zasadniczo można leczyć lepiej miejscowymi zabiegami zewnętrznymi, jak kąpielami, okładami, wcieraniem maści itd., czy też przez podawanie leków działających wewnętrznie, czy też sposobami dietetycznymi. Faktem jest, że pod względem naukowym sprawa ta dotychczas pozostaje otwarta i że tu, jak w większości innych dziedzin sztuki leczniczej, wiele dróg może prowadzić do Rzymu. Jeżeli więc lekarz jest przekonany, że przy rozległych schorzeniach skórnych, jak n. p. przy łuszczycy czy innych zajmujących większą przestrzeń schorzeniach skórnych nie może zrzec się stosowania wielkich ilości maści, to rozporządzenie to nie powinno mu bynajmniej wiązać rąk. Ale jeżeli zapisuje wielkie słoje maści, to musi podać na recepcie jako uzasadnienie „rozległe schorzenie skórne".

Wojna, jak to już powiedział pewien mędrzec grecki, jest rodzicielką wszystkich rzeczy. Szczególne stosunki stanu wojennego zmuszają do odstępstw od mniej czy więcej zastarzałych pokojowych przyzwyczajeń życiowych. Współczesna wojna totalna nadaje przeżyciu wojennemu głębię działania o niebywałej dotychczas doniosłości. Blokada jako metoda wojny zmusza całe narody do przestawienia radykalnego swej gospodarki na skutek przesunięcia zwykłych połączeń handlowych i korzystania z materiałów zastępczych dla wyrównania tworzyw, które już nie są więcej osiągalne. W naturze rzeczy leży, że sztuka lecznicza szczególnie silnie zostaje dotknięta tymi stosunkami wojennymi.

Wielka część, ba — bez przesady można powiedzieć, największa część surowców leczniczych, których używano w krajach europejskich dla wytwarzania leków, pochodziła z obszarów pozaeuropejskich, a szczególnie z obszarów zwrotnikowych, do których dostęp dla handlu europejskiego jest mniej czy więcej zamknięty na czas trwania wojny. Przez pewien czas było możliwe dawanie sobie rady przy pomocy zapasów, które zebrano w krajach europejskich w czasach pokojowych. Jak długo zapasy wystarczają, europejska sztuka lecznicza może sobie pozwolić na pozostanie przy swych pokojowych metodach leczniczych. Im bardziej zapasy te zmniejszają się, tym bardziej dla europejskiej sztuki leczniczej nasuwa się konieczność wypracowania metod leczniczych, które prowadzą do celu przy świadomym wyrzeczeniu się surowców leczniczych pozaeuropejskich i zwrotnikowych, a szczególnie też materiałów, którymi w gospodarce wojennej należy go-

spodarować bardzo oszczędnie, co dotyczy szczególnie też tłuszczów. Szczególne położenie, w jakim Niemcy znajdowały się politycznie już od ćwierćwiecza, doprowadziło do tego, że w Niemczech mogły się już wcześnie wybić na powierzchnię życia dążenia zmierzające do odnowienia sztuki leczniczej. Właśnie przestawienie wynikające z wojny wymusiło przekonania, które pod wielu względami okazały się nadzwyczaj pożyteczne, szczególnie w sztuce leczniczej. Podczas gdy oficjalna sztuka lecznicza przez długi czas obok stosowania zabiegów chirurgicznych ograniczała się do rzeczowego podawania leków, to dietetyczne metody lecznicze, propagowane początkowo przez osoby stojące na uboczu, uzyskiwały coraz to większe uznanie także w kołach lekarskich. Podczas gdy przez pewien czas szczególnie silną uwagę zwracano na choroby na tle braku pewnych ciał w ustroju, w pojęciu awitaminoz, to w ciągu ostatnich dziesięcioleci utorowało też sobie drogę przekonanie, że wielką ilość stanów chorobowych musi się sprowadzić nie tyle do braków, ile raczej do przesycenia ustroju. Właśnie wielką ilość cierpień skóry o charakterze egzem (egzemy zawodowe w najszerszym znaczeniu tego słowa) uznano za odczyny ustroju po przekroczeniu indywidualnej granicy tolerancji dla określonych ciał. Ale do ciał, wobec których ustrój nie posiada tolerancji nieograniczonej, należą także najróżnorodniejsze pokarmy. W związku z tym trzeba wspomnieć schorzenia pokrzywkowe, a także skazę moczanową itd. To przekonanie stanowi podstawę nowych systemów leczniczych. które usiłują uzyskać odtrucie ustroju nie tyle przez środki przeczyszczające, ile raczej przez systematyczne głodówki. Z poznania tych spraw rozwinęło się także pojęcie pożywienia leczniczego w postaci surówek, czy też podobnych przepisów dietetycznych. Nie ulega wątpliwości, że tego rodzaju środki dietetyczne czasem mogą wykazywać wyniki lecznicze, które górują znacznie nad wszystkimi sposobami leczenia za pomocą medykamentów — właśnie także przy chronicznych cierpieniach skórnych.

Chciałbym, aby lekarze w Generalnym Gubernatorstwie mocno sobie wzięli do serca krytyczne pogodzenie się wreszcie z tymi nowoczesnymi metodami leczenia, oraz wprowadzenie do własnej praktyki tych metod, które w literaturze mogą już wskazać na cały szereg niewątpliwych dobrych wyników. Wówczas w wielu dziedzinach będzie możliwe nie tylko osiągnięcie wyników leczniczych absolutnie lepszych niż dotychczas, co może być tylko korzystne dla opinii stanu lekarskiego w Generalnym Gubernatorstwie. Ale równocześnie będzie możliwe zaniechanie wogóle ciągłego podawania leków w bardzo znacznej ilości przypadków schorzeń chronicznych, w których dotychczas lekarze wedle przestarzałych metod nie uważali za możliwe zrzec się leczenia medykamentami. Uwarunkowane wojną konieczne zarządzenia oszczędnościowe w dziedzinie zaopatrzenia w leki mogą służyć, a przez to równocześnie będą służyć, do uwolnienia wiedzy leczniczej z przestarzałych więzów duchowych i do wymoszczenia drogi dla nowego owocnego rozwoju leczenia chorych. Rzeczywistych postępów nie osiągną tu, jak i wszędzie, partacze, którzy są zdolni wyłącznie do schematycznego stosowania swej wyuczonej wiedzy, lecz tylko lekarze, którzy z ochotą i miłością oraz z głębokim zrozumieniem przyrodniczym szukają z zapałem nowych dróg wyjścia z chwilowych trudności, a także te drogi znajdą.

Oczywiście chory człowiek nie powinien być i nie może być przedmiotem działalności partaczy. Temu, kto nie może się porwać do kroczenia po nowych drogach leczenia chorych, także i przy cierpieniach konstytucjonalnych, jak przy wszystkich cierpieniach chronicznych i rozległych cierpieniach skórnych, powinna pozostać możliwość stosowania dawno wprowadzonych i wypróbowanych środków leczniczych także w większych ilościach, jeżeli zależnie od przypadku wydaje się to konieczne. Jeżeli dna, cukrzyca, czy inne podobne cierpienie konstytucjonalne czyni koniecznym stosowanie przez dłuższy czas określonych środków leczniczych (insulina pp), to powinno się zapisywać odpowiednio większe ilości, ale wówczas na recepcie należy zaznaczyć jako uzasadnienie: „cierpienie konstytucjonalne".

W rozporządzeniu wymieniono określone środki lecznicze, jak *bismutum subgallicum* i inne sole bizmutowe, jak preparaty chininowe, preparaty kofeinowe, glicerynę i najprzeróżniejsze tłuszcze, które są szczególnie trudne do uzyskania. Jest to sprawa honoru, ażeby w miarę możliwości tych materiałów wogóle nie zapisywano, a ich stosowanie pozostało ograniczone do przypadków, w których nie można się bez nich obejść i w których nie dadzą się one zastąpić żadnym innym środkiem działającym podobnie.

W rozporządzeniu podano odpowiednie materiały wymienne, aby ułatwić zapisywanie takich materiałów do wyrobu leków, które stoją do rozporządzenia w wystarczającym rozmiarze, aby zastąpić surowce, których jest brak. Tak więc każdy lekarz ma możność celowego posługiwania się w swej recepturze materiałami rozporządzalnymi, a z drugiej strony oszczędzania surowców, które istnieją tylko w skrajnie ograniczonych ilościach.

Na wszystkich lekarzy w Generalnym Gubernatorstwie nakładam obowiązek jak najściślejszego kierowania się duchem tego zarządzenia, i będę wdzięczny za wszystkie zachęty z kół lekarskich, które to zachęty mogłyby być przydatne do tego samego celu. Przy tych zarządzeniach oszczędnościowych chodzi o coś więcej, aniżeli tylko o dobro poszczególnych chorych. Chodzi tu o zabezpieczenie wogóle zaopatrzenia w leki w Generalnym Gubernatorstwie, a łącznie z tym o opiekę nad chorymi na tym obszarze na dalszą metę.

Izba Zdrowia — zakres rzeczowy Prasa — wypłaciła po 100 zł tytułem wyznaczonej premii asekuracyjnej, z powodu zgonu prenumeratorów naszego pisma, następującym członkom ich rodzin:

p. Natalia Haltrecht, Oksa (pren. Dr. Józef Haltrecht),

p. Maria Walkowska, Gocławek (pren. położna Irena Gutt),

p. Dagmara Biluchowska, Częstochowa (pren. Dr. Tadeusz Biluchowski),

p. Sabina Gronowska, Warszawa (pren. Dr. Wacław Gronowski),

p. Janina Büchner, Józefów (pren. Józef Büchner),

p. Maria Żurakowska, Lublin (pren. Dr. Adam Żurakowski),

p. Ewa Kotok, Rawa Mazow. (pren. Dr. Pinchas Kotok),

p. Jan Olesiński, Pruszków (pren. Dr. Jan Olesiński).

Bekanntmachungen
und Verordnungen, die den Gesamtumfang der Gesundheitskammer betreffen

**Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau.**

Krakau, den 7. Oktober 1941.

RUNDSCHREIBEN Nr. 37.

Betrifft: **Einfuhr von ärztlichen und zahnärztlichen Artikeln.**

Ärzte, Zahnärzte und Zahntechniker haben wiederholt Anträge auf Einfuhr chirurgischer Artikel, Dentalartikel, Arzneien usw. eingereicht.

Es stellt ohne Zweifel eine Belastung der zuständigen Dienststellen und erschwert die Kontrolle über die eingeführten Waren. Aus diesem Grunde hat die Abteilung Gesundheitswesen in der Hauptabteilung Innere Verwaltung der Regierung des Generalgouvernements angeordnet, dass künftighin grundsätzlich Einzelanträge dieser Art von den Heilberuflern abschlägig beschieden werden. Die Einfuhr- und Devisengenehmigung erhalten für die Zukunft nur die chirurgischen Geschäfte, Dental-Depots und pharmazeutischen Grosshandlungen, an die sich im Bedarfsfalle die Heilberufler zu wenden haben.

Ich weise nachdrücklichst darauf hin, und fordere die Mitglieder der Gesundheitskammer auf, sich im eigenen, wohlverstandenen Interesse an diese Anordnung zu halten.

Der stellvertretende Leiter

Dr. Kroll

**Gesundheitskammer
im Generalgouvernement
Krakau**

Krakau, den 11. Oktober 1941.

Anordnung Nr. 38 des Leiters der Gesudheitskammer.

Betrifft: **Arzneimittelversorgung.**

Die Beschaffung grösserer Mengen von Arzneirohstoffen für das Generalgouvernement ist so schwierig, dass die Zuteilungen an die einzelnen Apotheken nur einen Bruchteil der benötigten Mengen ausmachen. Da jedoch die Verordnungen der grössten Anzahl von Arzten diesen Tatsachen bisher nicht in genügender Weise Rechnung tragen, ordne ich bis auf weiteres folgendes an:

1) Es sind höchstens zu vorordnen:

Augentropfen		bis 10,0
Tropfen — *guttae per se*	5,0	bis 10,0
Tropfen gemischt		bis 15,0
Mixturen	150,0	bis 200,0
Infusa, decocta, macerationes	150,0	bis 200,0
Pulver		bis 6 Stück
Suppositoria, globuli		bis 6 Stück
Styli		bis 30 Stück
Pillen		bis 30 Stück
Salben — *unguenta*		bis 30,0
Tees — *species*		100,0

Obwieszczenia
i rozporządzenia dot. całokształtu Izby Zdrowia

**Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków.**

Kraków, dnia 7 paźdz. 1941.

OKÓLNIK Nr. 37.

Dotyczy: **Sprowadzania artykułów lekarskich i dentystycznych.**

Od poszczególnych lekarzy, lekarzy-dentystów i techników dentystycznych wpływają coraz to wnioski o zezwolenie na przywóz z Rzeszy artykułów chirurgicznych, dentystycznych, lekarstw itp.

Takie postępowanie powoduje obciążenie biur i utrudnia kontrolę sprowadzanych towarów. Z tego też powodu zarządził Wydział Zdrowia w Głównym Wydziale Spraw Wewnętrznych Rządu Generalnego Gubernatorstwa, że na przyszłość bezwzględnie podania tego rodzaju członków zawodów leczniczych będą załatwiane odmownie. Zezwolenia na przywóz i przekazanie dewiz będą mogły otrzymywać w przyszłości tylko składy narzędzi chirurgicznych, składy przyborów dentystycznych oraz większe składy farmaceutyczne, do których w razie potrzeby mają się zwracać członkowie zawodów leczniczych.

Zalecam zawodom leczniczym i wzywam członków Izby Zdrowia, aby we własnym dobrze zrozumianym interesie bezwzględnie do tego zarządzenia Wydziału Zdrowia się stosowali.

Stały zastępca Kierownika

Dr. Kroll

**Izba Zdrowia
w Generalnym Gubernatorstwie
Kraków**

Kraków, dnia 11 paźdz. 1941.

**Zarządzenie Nr. 38
Kierownika Izby Zdrowia.**

Dotyczy: **zaopatrzenia w leki.**

Uzyskanie większych ilości surowców do wyrobów leków dla Generalnego Gubernatorstwa jest tak trudne, że przydziały dla poszczególnych aptek wynoszą tylko ułamek potrzebnych ilości. Ponieważ jednak recepty zapisywane przez większość lekarzy dotychczas nie uwzględniały w sposób dostateczny tego faktu, zarządzam na przyszłość, co następuje:

1) należy zapisywać najwyżej:

krople do oczu	5,0	do 10,0
krople niezłożone — *guttae per se*		do 10,0
krople mieszane		do 15,0
mieszanki	150,0	do 200,0
infusa, decocta, macerationes	150,0	do 200,0
proszki		do 6 sztuk
suppositoria, globuli		do 6 „
styli		do 30 „
pigułki		do 30 „
maści — *unguenta*		do 30,0
herbatki ziołowe — *species*		do 100,0

Diese Mengen sind nur ausnahmsweise zu überschreiten und sind nur zulässig, wenn eine entsprechende Begründung auf dem Rezept vermerkt wird. Überschreitungen sind gerechtfertigt, wenn sie folgenden Vermerk als Begründung tragen:

1. Chronisches Leiden,
2. Diffuse Hauterkrankung,
3. Konstitutionelles Leiden..

2) Möglichst geringe Mengen sind zu verordnen von:

Bismutum subgallicum
„ subcarbonicum
„ subnitricum
„ tribromphenylicum
Chininum et eius salia
Coffeinum et eius salia
Glycerinum
Lanolinum (Adeps Lanae)
Oleum Cacao
„ camphoratum
„ Olivarum
„ Ricini
„ Sojae
Theobrominum et eius salia
Vaselinum album für Augensalben.

3) Folgende, in genügenden Mengen vorhandene Ausweichstoffe, sind zu empfehlen:

für:	
Acetum Sabadillae	*Cuprex* oder *Acet. Hydrarg. bichlor. 0,1%*
Adeps suillus	*Vaselinum flavum*
Amygdalae pro emulsione	*Semen Papaveris*
Adeps suillus	*Vaselinum flavum*
Extr. Cascarae Sagradae	*Extr. Frangulae fluidum*
Extr. Hydrastis fluidum	*Extr. Hydropiperis fluidum*
Folia Sennae	*Cortex Frangulae*
Folliculi Sennae	*„ „*
Infusum Sennae cps.	*Infus. Frangulae cps.*, anstatt *Folia Sennae — Cortex Frangulae*
Linimenta	anstatt der vorhergeschriebenen Öle — *Ol. Rapae,* bei *Lin. Calcis* jedoch *Ol. Jecoris Aselli*
Ol. Arachidis	*Ol. Rapae*
Ol. Cacao	Suppositorien-Masse
Ol. Olivae	*Ol. Rapae*
Ol. Sojae	*Ol. „*
Rad. Ipecacuanhae	*Rad. Primulae (in dec. 3%)* *Rad. Saponariae (in decocto 5%)*
Rad. Sennegae	*Rad. Violae odor. (in decocto 1%)*
Tinct. Castorei	*Tinct. Asa foetida*

Ilości te można przekraczać tylko wyjątkowo, a dopuszczalne to jest tylko wówczas, jeżeli na recepcie zaznaczy się odpowiednie uzasadnienie. Przekroczenia są usprawiedliwione, jeżeli posiadają jako uzasadnienie następującą uwagę:

1. cierpienie chroniczne,
2. rozległe schorzenie skóry,
3. cierpienie konstytucjonalne.

2) Należy zapisywać możliwie małe ilości następujących środków:

Bismutum subgallicum
„ subcarbonicum
„ subnitricum
„ tribromphenylicum
Chininum et eius salia
Coffeinum et eius salia
Glycerinum
Lanolinum (Adeps Lanae)
Oleum Cacao
„ camphoratum
„ Olivarum
„ Ricini
„ Sojae
Theobrominum et eius salia
Vaselinum album dla maści do oczu.

3) Zaleca się następujące materiały wymienne, istniejące w dostatecznych ilościach:

zamiast:	
Acetum Sabadillae	*Cuprex* lub *Acet. Hydrarg. bichlor, 0,1%*
Adeps suillus	*Vaselinum flavum*
Amygdalae pro emulsione	*Semen Papaveris*
Adeps suillus	*Vaselinum flavum*
Extr. Cascarae Sagradae	*Extr. Frangulae fluidum*
Extra Hydrastis fluidum	*Extr. Hydropiperis fluidum*
Folia Sennae	*Cortex Frangulae*
Folliculi Sennae	*„ „*
Infusum Sennae cps.	*Infus. Frangulae cps.*, zamiast *Folia Sennae — Cortex Frangulae*
Linimenta	zamiast zapisywanych przedtem olejów — *Ol. Rapae,* jednak przy *Lin. Calcis Ol. Jecoris Aselli*
Ol. Arachidis	*Ol. Rapae*
Ol. Cacao	masa do czopków
Ol. Olivae	*Ol. Rapae*
Ol. Sojae	*Ol. „*
Rad. Ipecacuanhae	*Rad. Primulae (in dec. 3%)* *Rad. Saponariae (in decocto 5%)*
Rad. Sennegae	*Rad. Violae odor. (in decocto 1%)*
Tinct. Castorei	*Tinct. Asa foetida*

Tinct. Gallarum	*Tinct. Tormentillae*
Tinct. Ratanhiae	*Sol. Vlemigksi,* Mitigal
Ung. Wilkinsonii	*I. Sol. Natr. thiosulf. 10%*
	II. Acid. hydrochlor. 12%

Der stellvertretende Leiter
Dr. Kroll

Tinct. Gallarum	*Tinct. Tormentillae*
Tinct. Ratanhiae	*Sol. Vlemigksi,* Mitigal
Ung. Wilkinsonii	*I. Sol. Natr. thiosulf. 10%*
	II. Acid. hydrochlor. 12%

Stały Zastępca Kierownika
Dr. Kroll

Regierung des Generalgouvernements
Hauptabteilung Innere Verwaltung
Abteilung Gesundheitswesen

Krakau, den 8. Oktober 1941.

BEKANNTMACHUNG.

Preiserhöhung des Präparates „ALTRA" (Reg. Nr. 1873) der Firma Dr. A. Wander A. G., Krakau:

	Apotheken-Einkaufspreis Zl.	Apotheken-Verkaufspreis Zl.
Schachtel à 10 Dragees	—.80	1.20
Röhrchen à 20 Dragees	1.60	2.40

Preiserhöhung:

Barium sulfuricum pro Roentgeno	3.30
Unibaryt pro Roentgeno	6.—

Im Auftrage:
Dr. Kleber

Rząd Generalnego Gubernatorstwa
Główny Wydział Spraw Wewnętrznych
Wydział Spraw Zdrowotnych.

Kraków, dnia 8 października 1941.

OBWIESZCZENIE.

Podwyższenie ceny preparatu „Altra" (Nr. rej. 1873) firmy Dr A. Wander S. A. Kraków:

	apteczna cena zakupu Zł.	apteczna cena sprzedaży Zł.
pudełko po 10 drażetek	—.80	1.20
rurki po 20 drażetek	1.60	2.40

Podwyższenie ceny:

Barium sulfuricum pro Roentgeno	3.30
Unibaryt pro Roentgeno	6.—

W z.
Dr. Kleber

Ubezpieczalnia Społeczna w Kielcach

ogłasza

KONKURS

na następujące stanowiska:

1. Lekarza laryngologa z siedzibą w Kielcach, z poborami 498.— zł plus 90.— zł za prowadzenie gabinetu. Do dyspozycji jest stosownie urządzony gabinet lekarza poprzedniego wzgl. ambulatorium.
2. Lekarza okulisty z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej. Pobory 498.— zł plus 90.— zł. Do dyspozycji odpowiednio urządzony gabinet wzgl. ambulatorium.
3. Lekarza domowego z siedzibą w Mniowie, pow. kielecki. Pobory 148.— zł plus 30.— zł za gabinet. Zaznacza się, że w Mniowie nie ma lekarza.
4. Lekarza domowego z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej. Pobory 740.— zł plus 90.— zł za gabinet.

Warunki objęcia powyższych stanowisk przewiduje się zgodnie z zasadami ogólnymi, wydanymi przez Główny Wydział Pracy w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa z dnia 24. 6. 41.

Podania wraz z wymaganymi załącznikami należy składać w Ubezpieczalni Społecznej w Kielcach, ul. Aleksandra 3, do dnia 7. listopada 1941.

Lekarz Naczelny:
(—) **Dr. N. Michałowicz**

Dyrektor:
(—) **Dr. W. Jokiel**

Ubezpieczalnia Społeczna w Radomiu

ogłasza

KONKURS

na stanowiska pełnozatrudnionych lekarzy:

lekarza pediatry w Starachowicach
2 lekarzy domowych w Starachowicach
lekarza dentysty w Starachowicach
lekarza chirurga i ginekologa (kierownika szpitala i ambulatorium chirurgicznego) w Pionkach
lekarza domowego w Pionkach
lekarza dentysty w Pionkach
lekarza dentysty w Radomiu.

Kandydaci na powyższe stanowiska powinni odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 3 Zasad Ogólnych w sprawie przyjmowania, pełnienia czynności i zwalniania lekarzy kasowych z 24. VI. 1941 r.

Podania należycie udokumentowane wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem należy składać w Ubezpieczalni Społecznej w Radomiu do dnia 15 listopada 1941 r.

Niem. Lek. Nacz.
(—) **Dr. Königstein**

Niem. Komisarz
(—) **Stein**

Druk: Z. K. W. Kraków, Universitätsstraße 19a